

บทที่ 5

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา

จากข้อค้นพบที่ได้จาก วิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้อันประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่ใช้บังคับกับการระงับข้อพิพาทในทางอาญา โดยมีเป้าประสงค์เพื่อลดปริมาณคดีในปัจจุบันมาใช้วิเคราะห์ ได้แก่ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 27, 28 ตร. ช้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานประณีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2530, พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 61/1 (14), มาตรา 61 (3), ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองไต่ถามข้อพิพาทในชุมชน ระเบียบของตำรวจว่าด้วยข้อบังคับในการปฏิบัติงานด้านคดีที่เกี่ยวกับการใช้หลักประนอมข้อพิพาททางอาญา ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจพยายามทำการไต่ถามถึงความผิดเกี่ยวกับครอบครัว ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2555, ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการตั้งคดีอาญาที่จะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ พ.ศ. 2554 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2561 ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2554, ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2560 ที่ให้อำนาจพนักงานอัยการและศาลระงับข้อพิพาททางอาญาได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐฝรั่งเศสและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในงานวิจัยนี้จึงกำหนดประเด็นที่เป็นโครงสร้างของกฎหมายต้นแบบไว้ 4 รูปแบบ โดยจะมีประเด็นดังนี้

1. ประเด็นสาระสำคัญในโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา เพื่อลดปริมาณคดี

1.1 การไกล่เกลี่ยคดีอาญา (Mediation)

ประเด็นที่ 1 ประเภทคดีที่สามารถทำการไกล่เกลี่ยได้

ประเด็นที่ 2 ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย

ประเด็นที่ 3 อำนาจหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย

ประเด็นที่ 4 การทำข้อตกลงเป็นหนังสือ

ประเด็นที่ 5 ผลของข้อตกลง

ประเด็นที่ 6 การตรวจสอบคำสั่ง

1.2 การชะลอการฟ้อง

ประเด็นที่ 1 ประเภทคดีที่อาจชะลอการฟ้องคดีได้

ประเด็นที่ 2 ข้อพิจารณาในการนำมาชะลอการฟ้อง

ประเด็นที่ 3 กระบวนการชะลอฟ้อง

ประเด็นที่ 4 ลักษณะของเงื่อนไขคุมประพฤติ

ประเด็นที่ 5 ผลของการชะลอฟ้อง

ประเด็นที่ 6 กระบวนการตรวจสอบการชะลอฟ้อง

1.3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 1 ประเภทคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 4 การตรวจสอบคำสั่ง

1.4 การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea-Bargaining)

ประเด็นที่ 1 คดีที่ต่อรองคำรับสารภาพ

ประเด็นที่ 2 กระบวนการต่อรองคำรับสารภาพ

2. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-design)

เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในโครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาที่จะนำไปเป็นแนวทางการกำหนดโครงสร้างกฎหมายต้นแบบดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 1. เสร็จเรียบร้อยแล้ว การดำเนินการขั้นต่อไปเพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วน

สมบูรณ์ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จึงใช้วิธีวิทยาการวิจัยการมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Design, Co-design) ด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสียใน 4 กลุ่มประกอบด้วย พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางอาญาในชุมชน พนักงานสอบสวน, พนักงานอัยการ, และผู้พิพากษาในศาลอาญามาให้ความเห็นในประเด็นสาระสำคัญที่จะให้มีอยู่ในกฎหมายในลักษณะของการร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันกระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบและคำตอบที่ได้รับ ตลอดจนการนำผลจากการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายมาใช้ในการจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ ปรากฏรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 กระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมาย

แนวคิดวิทยาการวิจัยการมีส่วนร่วมในการออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-design) เกิดขึ้นจากการที่ ศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ได้นำวิธีการดังกล่าวมาทดลองใช้กับการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำประมวลกฎหมายอาเสพติคของกระทรวงยุติธรรมและพบว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก เนื่องจากวิธีการดังกล่าวเป็นกระบวนการออกแบบกฎหมายที่ได้กำหนดให้มีกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง (Stakeholders) ในการบังคับใช้กฎหมายจากรูปแบบและโครงสร้างของกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ที่จะกำหนดขึ้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและช่วยกันคิดหาคำตอบเกี่ยวกับ โครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมายที่ควรจะเป็น โดยผู้มีส่วนได้เสียจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ เพื่อให้แน่ใจว่ากฎหมายที่จะจัดทำขึ้นนั้น จะสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกิดขึ้นได้จริง

การนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาเป็นวิธีที่คำนึงถึงความต้องการของกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงที่จะเป็นผู้หาคำตอบให้ผู้วิจัยมากกว่าการที่ผู้วิจัยเองเป็นฝ่ายคิดคำตอบเอง โดยที่ผู้วิจัยมีหน้าที่ในการนำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิทยาการวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการและวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการใช้วิธีวิทยาการวิจัยอื่นที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาทในทางอาญา พ.ศ. .... ให้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมต่อการบังคับใช้ต่อไป

ในการดำเนินการผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นประชากรกลุ่มเฉพาะ มี 4 กลุ่มประกอบด้วย พนักงานฝ่ายปกครอง, พนักงานสอบสวน, พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา ชุดที่ 2 เป็นประชากรกลุ่มผสม มี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีประชากรจากกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มอยู่ด้วย ดังนั้น ในประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประกอบด้วย พนักงานฝ่ายปกครอง, พนักงานสอบสวน, พนักงานอัยการ, ผู้พิพากษา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอถึงวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการออกแบบ

กระบวนการวินิจฉัยการและความคาดหวังที่จะได้รับจากผลของการดำเนินการ พร้อมทั้งนำเสนอประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่โครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา และนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบ โดยมีการกำหนดรูปแบบการระงับข้อพิพาทไว้ 4 รูปแบบ คือ การไกล่เกลี่ย, การชะลอฟ้อง, การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ, และการเจรจาต่อรอง เพื่อเป็นประเด็นสำหรับการแสดงความคิดเห็นในการร่วมออกแบบกฎหมาย สำหรับกระบวนการร่วมออกแบบนั้น เป็นไปตามที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 และจากผลของการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายดังกล่าว สามารถสรุปผลแยกเป็นประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะตามหัวข้อ 2.2 ประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสมตามหัวข้อ 2.3 การเปรียบเทียบประเด็นที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม หัวข้อ 2.4 และการนำผลจากการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายมาใช้เพื่อจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา ตามหัวข้อ 2.5 รายละเอียดดังนี้

2.2 ประเด็นในร่างกฎหมายว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ

คำตอบที่ได้จากการร่วมออกแบบกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ แบ่งออกเป็นกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 พนักงานฝ่ายปกครอง กลุ่มที่ 2 พนักงานสอบสวน กลุ่มที่ 3 พนักงานอัยการและกลุ่มที่ 4 ผู้พิพากษา คำตอบที่ได้จากแต่ละกลุ่มแยกตามประเด็นสำคัญของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา ดังนี้

1) การไกล่เกลี่ย

(1) ประเด็นการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีกฎหมายลำดับศักดิ์ ระดับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยมาบังคับใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยตรง โดยให้มีการไกล่เกลี่ยตั้งแต่ในชั้นชุมชน ชั้นตำรวจ ชั้นพนักงานอัยการ และศาล โดยให้มีการกำหนดประเภทคดีที่จะทำการไกล่เกลี่ย ผู้มีอำนาจทำการไกล่เกลี่ย และผลของการไกล่เกลี่ยไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน

(2) ประเด็นผู้ทำการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ทำการไกล่เกลี่ยควรทำในรูปแบบคณะกรรมการ และให้ผู้พิพาทสามารถตั้งข้อรังเกียจได้ และการดำเนินการไกล่เกลี่ยควรให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับคำตอบแทน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ จะได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ประเด็นกระบวนการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 และ 4 มีความเห็นตรงกันว่า การเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยไม่ควรใช้ความพึงพอใจของคู่พิพาทเพียงอย่างเดียว ควรมีสภาพบังคับให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสได้พบกัน ส่วนการไกล่เกลี่ย

จะสำเร็จหรือไม่ให้เป็นไปตามความพึงพอใจของคู่กรณี ทั้งนี้ หากไม่มีการบังคับกระบวนการไกล่เกลี่ย ก็จะไม่เป็นผล และในช่วงคดีอาญายู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย ควรให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่คู่พิพาท เมื่อไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จจะได้ใช้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาต่อไป

(4) ประเด็นผลการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า เมื่อไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้วให้คดีอาญาดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากไม่สำเร็จก็ให้ดำเนินคดีต่อไป โดยห้ามเอาข้อมูลในชั้นไกล่เกลี่ยไปใช้เป็นพยานหลักฐาน

2) การชะลอฟ้อง

ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่าควรให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการออกคำสั่งชะลอการฟ้องในคดีความผิดบางประเภทได้ ซึ่งการฟ้องไม่เป็นประโยชน์ เช่น ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ที่เมื่อฟ้องไปแล้วศาลสามารถใช้ดุลพินิจรอการลงโทษได้ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท โดยเมื่อสั่งชะลอฟ้องแล้วหากผู้ต้องหากระทำตามเงื่อนไขที่กำหนด ก็ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป เช่นเดียวกับคดีเสพยาเสพติด ที่มีหลักการชะลอฟ้องใช้บังคับอยู่แล้ว

ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่า เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องแล้วควรกำหนดวิธีการคุมประพฤติ และให้มีคณะกรรมการพิจารณาชะลอการฟ้อง หากผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขและคณะกรรมการมีความเห็นว่าผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติครบถ้วนแล้วก็ให้ยุติการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการมีคำสั่งยุติ และผลของคำสั่งให้เป็นที่สุด

ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่า คำสั่งชะลอฟ้องควรผ่านการพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาชะลอฟ้องและผลดังกล่าวให้เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ฎีกาได้

ประเด็นที่ 4 การตรวจสอบผลคำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 เห็นว่าควรเป็นภาคประชาชนไม่ใช่ศาล

3) การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3, มีความเห็นว่าในการพิจารณาสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการคนหนึ่งคนใด เห็นว่าการฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สาเหตุ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ ฐานะ ลักษณะการทำความผิด ผลของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำความผิด ซึ่งปัจจุบัน

สำนักงานอัยการสูงสุดมีระเบียบเป็นหลักเกณฑ์ว่าด้วยการสั่งคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ พ.ศ. 2554 แต่มีข้อจำกัดในการพิจารณาสั่ง ทั้งการสั่งอยู่ในอำนาจของอัยการสูงสุดเพียงคนเดียว ควรมีการกำหนดเป็นประเภทคดีให้ชัดเจน รวมทั้งควรให้พนักงานอัยการทุกคนมีอำนาจพิจารณา เหมือนกับคดีอาญาทั่วไป

ประเด็นที่ 2 ผลของคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่าเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับต่อไป เหมือนเช่นการสั่งไม่ฟ้องคดีทั่วไป

ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่าคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เมื่อพนักงานมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้เสนอตามลำดับชั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

4) การเจรจาต่อรอง (Plea-Bargaining)

ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และที่ 4 มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการนำเอากระบวนการเจรจาต่อรองมาบังคับใช้ในกระบวนการยุติธรรมไทย โดยให้มีการกำหนดประเภทคดี ที่อัยการมีอำนาจหรือไม่มีอำนาจเสนอข้อต่อรองที่ชัดเจน

ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 มีความเห็นว่า กระบวนการเจรจาต่อรองควรให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับจำเลย เพื่อทำข้อตกลงทางอาญาได้

โดยมีการกำหนดไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน โดยให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาล ในระยะเวลาใดก่อนศาลมีคำพิพากษา เพื่อให้ศาลมีคำสั่งรับหรือไม่รับคำให้การรับสารภาพอันเกิดจากการต่อรอง พร้อมเสนอข้อตกลงมาพร้อมคำร้อง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ศาลเรียกพนักงานอัยการและจำเลยหรือทนายจำเลยมาพร้อมกัน และให้ศาลตรวจสอบว่าจำเลยให้การโดยสมัครใจ และเข้าใจข้อหาที่รับสารภาพแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งรับคำให้การรับสารภาพของจำเลย แต่ถ้าศาลเห็นว่า การรับสารภาพเป็นไปด้วยความไม่สมัครใจหรือเป็นเพราะผิดหลง ให้ศาลยกคำร้อง

ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 2 และที่ 4 มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการตรวจสอบดุลพินิจคำสั่งโดยศาล ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 และที่ 3 มีความเห็นว่า ควรได้รับการตรวจสอบจากผู้เสียหาย และคณะกรรมการ คล้ายคณะกรรมการในการฟื้นฟูศรัทธาเสียสติ ไม่ควรเป็นศาล

คำตอบในประเด็นการใกล้เคียงที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะของทั้ง 4 กลุ่ม จะมีความเห็นพ้องต้องกันเกือบทุกประเด็น เนื่องจากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มต่างใช้อำนาจหน้าที่ของตนระงับข้อพิพาททางอาญาด้วยการไกล่เกลี่ยต่างมีประสบการณ์ และพบปัญหาอุปสรรคที่เหมือนกัน

ส่วนประเด็นการชะลอฟ้อง การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะมีความเห็นค่อนข้างแตกต่างกัน เหตุผลเนื่องมาจากประชากรแต่ละกลุ่มมาจาก คนละหน่วยงาน คนละกลุ่มอาชีพ กล่าวคือ กลุ่มพนักงานฝ่ายปกครอง กลุ่มพนักงานสอบสวน กลุ่มพนักงานอัยการ และกลุ่มผู้พิพากษา ซึ่งยังไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกันระหว่างกลุ่ม ดังนั้น ความเห็นที่ได้รับจะมาจากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่มเฉพาะ ในแต่ละกลุ่ม (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 ประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มเฉพาะ

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
1. รูปแบบการระงับข้อพิพาททางอาญา				
1.1 การไกล่เกลี่ย				
- ผู้ไกล่เกลี่ยควรขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	✓	✓	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจในการปฏิบัติหน้าที่ได้	✓	-	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย	✓	-	-	✓
- ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยให้ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยตามระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	✓	✓	✓	✓
- ควรกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือความผิดที่กระทำโดยประมาทให้สามารถระงับข้อพิพาทได้ โดยการไกล่เกลี่ย	-	✓	✓	✓
- ในระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ควรให้อายุความสะดุดหยุดลง	✓	✓	✓	✓
- ห้ามมิให้นำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด	-	✓	✓	✓

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- เมื่อมีข้อตกลงประการใดแล้วให้จัดทำบันทึกการระงับข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษร	✓	✓	✓	✓
- หากการไกล่เกลี่ยสำเร็จให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (2)	✓	✓	✓	✓
1.2 การชะลอฟ้อง				
- ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอฟ้อง	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 4 การตรวจสอบคำสั่งชะลอฟ้อง	-	-	✓	-
1.3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ				
- ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	-	-	✓	-
1.4 การต่อรองคำรับสารภาพ				
- ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง	-	-	✓	✓
- ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง	-	-	✓	-
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบการเจรจาต่อรอง	✓	✓	✓	✓

2.3 ประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม

คำตอบที่ได้จากการร่วมออกแบบกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม แบ่งออกเป็นกลุ่มผสม 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีประชากรจากกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มอยู่ด้วย ดังนั้น ในกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม จะประกอบด้วยพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทในชุมชน, พนักงานสอบสวน,

พนักงานอัยการ, และผู้พิพากษาในศาลอาญาคำตอบที่ได้จากแต่ละกลุ่มแยกตามประเด็นสำคัญของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา ดังนี้

1) การไกล่เกลี่ย

(1) ประเด็นการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าควรมีกฎหมายลำดับศักดิ์ ระดับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการยุติข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยมาบังคับใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยให้มีการไกล่เกลี่ยตั้งแต่ในชั้นชุมชน โดยให้มีการกำหนดประเภทคดีที่จะทำการไกล่เกลี่ย ผู้มีอำนาจทำการไกล่เกลี่ย และผลของการไกล่เกลี่ย ให้ชัดเจน

(2) ประเด็นผู้ทำการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 มีความเห็นตรงกันว่าผู้ทำการไกล่เกลี่ยควรทำในรูปแบบคณะกรรมการ และให้ผู้พิพาทสามารถตั้งข้อรังเกียจได้ และการดำเนินการไกล่เกลี่ยควรให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับคำตอบแทน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ จะได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ประเด็นกระบวนการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 มีความเห็นตรงกันว่า การเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยไม่ควรใช้ความพึงพอใจของกลุ่มพิพาทเพียงอย่างเดียว ควรมีสภาพบังคับให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสได้พบกัน ส่วนการไกล่เกลี่ยจะสำเร็จหรือไม่ให้เป็นไปตามความพึงพอใจของคู่กรณี ทั้งนี้ หากไม่มีการบังคับกระบวนการไกล่เกลี่ยก็จะไม่เป็นผล และในช่วงคดีอาญายู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย ควรให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่คู่พิพาท เมื่อไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ

(4) ประเด็นผลการไกล่เกลี่ย ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าเมื่อไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้วให้คดีอาญายุติลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากไม่สำเร็จก็ให้ดำเนินคดีต่อไป โดยห้ามเอาข้อมูลในชั้นไกล่เกลี่ยใช้เป็นพยานหลักฐาน

2) การชะลอฟ้อง

ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการออกคำสั่งชะลอการฟ้องในคดีความผิดบางประเภทได้ ซึ่งการฟ้องไม่เป็นประโยชน์ เช่น ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ที่เมื่อฟ้องไปแล้วศาลสามารถใช้ดุลพินิจรอการลงโทษได้ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท โดยเมื่อสั่งชะลอฟ้องแล้วหากผู้ต้องหากระทำตามเงื่อนไขที่กำหนด ก็ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป เช่นเดียวกับคดีเสพยาเสพติด ที่มีหลักการชะลอฟ้องใช้บังคับอยู่

ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 มีความเห็นว่า เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องแล้วควรกำหนดวิธีการคุมประพฤติ และให้มีคณะกรรมการพิจารณาชะลอการฟ้อง

หากผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขและคณะกรรมการมีความเห็นควรยุติการดำเนินคดีอาญา ให้คณะกรรมการมีคำสั่งยุติ และผลของคำสั่งให้เป็นที่สุด

ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 มีความเห็นว่า คำสั่งชะลอฟ้องควรผ่านการพิจารณาโดยศาล และผลดังกล่าวให้เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ฎีกาได้

ประเด็นที่ 4 การตรวจสอบคำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 มีความเห็นว่าการตรวจสอบโดยศาล และผลดังกล่าวให้เป็นที่สุด

3) การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นว่าการพิจารณาสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการคนหนึ่งคนใดเห็นว่าการฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สาเหตุ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ ฐานะ ลักษณะการทำความผิด ผลของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำความผิด เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เมื่อพนักงานมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้เสนอตามลำดับชั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับต่อไป เหมือนเช่นคำสั่งไม่ฟ้องคดีทั่วไป

4) การเจรจาต่อรอง

ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าควรมีการนำเอาการเจรจาต่อรองมาบังคับใช้กับคดีอาญาบางประเภท โดยมีการกำหนดประเภทความผิดที่ชัดเจน

ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการนำเอากระบวนการต่อรองมากำหนดเป็นกฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการเจรจาต่อรองกับจำเลย เพื่อทำข้อตกลงทางอาญา โดยเห็นสมควรให้มีการต่อรองคำรับสารภาพที่มีโทษสูงกว่าโทษที่มีขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพราะหากโทษที่ไม่มีขั้นต่ำ หรือมีโทษขั้นต่ำไม่ถึง 5 ปี จำเลยอาจจะใช้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจมากกว่าการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพที่ต้องให้ศาลตรวจสอบข้อตกลง

ประเด็นที่ 3 ผลของการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผลของการเจรจาต่อรองให้เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์และฎีกาได้

มีข้อสังเกตว่า คำตอบที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสมทุกกลุ่มมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันมีความเห็นเหมือนกัน เหตุผลเนื่องมาจากประชากรแต่ละกลุ่มจะมีผู้แทนที่มาจากกลุ่มเฉพาะทั้งกลุ่มพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษาคละกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นเหมือนกันและไปในแนวทางเดียวกัน (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 ประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม	ประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
1. รูปแบบการระงับข้อพิพาททางอาญา				
1.1 การไกล่เกลี่ย				
- ผู้ไกล่เกลี่ยควรขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	✓	✓	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจในการปฏิบัติหน้าที่ได้	✓	✓	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย	✓	✓	✓	✓
- ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยให้ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยตามระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	✓	✓	✓	✓
- ควรกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือความผิดที่กระทำโดยประมาทให้สามารถระงับข้อพิพาทได้ โดยการไกล่เกลี่ย	✓	✓	✓	✓
- ในระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ควรให้อายุความสะดุดหยุดอยู่	✓	✓	✓	✓
- ห้ามมิให้นำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี หรือกระบวนการ	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม	ประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
พิจารณาอื่นใด				
- เมื่อมีข้อตกลงประการใดแล้วให้จัดทำบันทึกการ ระงับข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษร	✓	✓	✓	✓
- หากการไกล่เกลี่ยสำเร็จให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง เป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 39 (2)	✓	✓	✓	✓
1.2 การชะลอฟ้อง				
- ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอฟ้อง	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 4 การตรวจสอบคำสั่ง	✓	✓	✓	✓
1.3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ				
- ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะ	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะ	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะ	✓	✓	✓	✓
1.4 การต่อรองคำรับสารภาพ				
- ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง	✓	✓	✓	✓
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบของการเจรจาต่อรอง	✓	✓	✓	✓

2.4 เปรียบเทียบประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา ของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

จากคำตอบที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมตามหัวข้อที่ 2.2 และ 2.3 เมื่อนำเปรียบเทียบกันแล้ว จะได้คำตอบแยกตามประเด็นสำคัญของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา ดังนี้

1) การไถ่เกลี่ย

(1) ประเด็นการไถ่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าควรมีกฎหมายลำดับศักดิ์ ระดับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการยุติข้อพิพาทด้วยการไถ่เกลี่ย มาบังคับใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยให้มีการไถ่เกลี่ยตั้งแต่ในชั้นชุมชน โดยให้มีการกำหนดประเภทคดีที่จะทำการไถ่เกลี่ย ผู้มีอำนาจทำการไถ่เกลี่ย และผลของการไถ่เกลี่ยให้ชัดเจน

(2) ประเด็นผู้ทำการไถ่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ทำการไถ่เกลี่ยควรทำในรูปแบบคณะกรรมการ และให้ผู้พิพากษาสามารถตั้งข้อรังเกียจได้ และการดำเนินการไถ่เกลี่ยควรให้ผู้ไถ่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ จะได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ประเด็นกระบวนการไถ่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 และ 4 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า การเข้าสู่กระบวนการไถ่เกลี่ยไม่ควรใช้ความพึงพอใจของคู่พิพาทเพียงอย่างเดียว ควรมีสภาพบังคับให้เข้าสู่กระบวนการไถ่เกลี่ย เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสได้พบกัน ส่วนการไถ่เกลี่ยจะสำเร็จหรือไม่ให้เป็นไปตามความพึงพอใจของคู่กรณี ทั้งนี้ หากไม่มีการบังคับกระบวนการไถ่เกลี่ยก็จะไม่เป็นผล และในช่วงคดีอาญาอยู่ระหว่างการไถ่เกลี่ย ควรให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่คู่พิพาท เมื่อไถ่เกลี่ยไม่สำเร็จ

(4) ประเด็นผลการไถ่เกลี่ย ประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า เมื่อไถ่เกลี่ยสำเร็จแล้วให้คดีอาญายุติลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากไม่สำเร็จก็ให้ดำเนินคดีต่อไป โดยห้ามเอาข้อมูลในชั้นไถ่เกลี่ยใช้เป็นพยานหลักฐาน

2) การชะลอฟ้อง

ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการออกคำสั่งชะลอการฟ้องในคดีความผิดบางประเภทได้ ซึ่งการฟ้องไม่เป็นประโยชน์ เช่น ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ที่เมื่อฟ้องไปแล้วศาลสามารถใช้ดุลพินิจรอการลงโทษได้ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท โดยเมื่อสั่งชะลอฟ้องแล้วหากผู้ต้องหากระทำตามเงื่อนไขที่กำหนด ก็ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป เช่นเดียวกับคดีเสพยาเสพติด ที่มีหลักการชะลอฟ้องใช้บังคับอยู่

ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการให้พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องแล้วควรกำหนดวิธีการคุมประพฤติ และให้มีคณะกรรมการพิจารณาชะลอการฟ้อง หากผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขและคณะกรรมการมีความเห็นควรยุติการดำเนินคดีอาญา ให้คณะกรรมการมีคำสั่งยุติ และผลของคำสั่งให้เป็นที่สุด

ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งชะลอฟ้อง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่า คำสั่งชะลอฟ้องควรผ่านการพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาชะลอฟ้อง และผลดังกล่าวให้เป็นที่ยุติ ไม่สามารถอุทธรณ์ฎีกาได้ ส่วนประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 คำสั่งชะลอฟ้องควรผ่านการพิจารณาโดยศาล

3) การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าในการพิจารณาสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการคนใดคนหนึ่งเห็นว่าการฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สาเหตุ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ ฐานะ ลักษณะการทำความผิด ผลของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำความผิด เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เมื่อพนักงานมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้เสนอตามลำดับชั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับต่อไป เหมือนเช่นการสั่งไม่ฟ้องคดีทั่วไป

4) การเจรจาต่อรอง

ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และที่ 4 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการนำเอาการเจรจาต่อรองมาบังคับใช้กับคดีอาญาบางประเภท โดยมีการกำหนดประเภทความผิดกระบวนพิจารณา ตลอดจนผลการเจรจาต่อรองที่ชัดเจน

ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าควรนำเอากระบวนการต่อรองมากำหนดเป็นกฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการเจรจากับจำเลย เพื่อทำข้อตกลงทางอาญา โดยเห็นสมควรให้มีการต่อรองคำรับสารภาพที่มีโทษสูงกว่าโทษที่มีขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพราะหากโทษที่ไม่มีขั้นต่ำ หรือมีโทษขั้นต่ำไม่ถึง 5 ปี จำเลยอาจจะใช้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจมากกว่าการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพที่ต้องให้ศาลตรวจสอบข้อตกลง

ประเด็นที่ 3 ผลของการเจรจาต่อรอง ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และที่ 4 และกลุ่มผสม ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผลของการเจรจาต่อรองให้เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์และฎีกาได้ จากการเปรียบเทียบประเด็นที่ได้รับจากคำตอบของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสมพบว่า ประเด็นที่มีความเห็นเหมือนกันและต่างกัน (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบประเด็นในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

การเปรียบเทียบประเด็นของผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	ประชากร	
	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
1. รูปแบบการระงับข้อพิพาททางอาญา		
1.1 การไกล่เกลี่ย		
- ผู้ไกล่เกลี่ยควรขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจในการปฏิบัติหน้าที่ได้	✓	✓
- ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย	✓	✓
- ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยให้ได้รับคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยตามระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	✓	✓
- ควรกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือความผิดที่กระทำโดยประมาทให้สามารถระงับข้อพิพาทได้ โดยการไกล่เกลี่ย	✓	✓
- ในระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ควรให้อายุความสะดุดหยุดอยู่	✓	✓
- หากการไกล่เกลี่ยสำเร็จให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (2)	✓	✓
1.2 การชะลอฟ้อง		
- ประเด็นที่ 1 การชะลอฟ้อง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓
- ประเด็นที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอฟ้อง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓
1.3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ		
- ประเด็นที่ 1 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	✓ (เฉพาะ 3)	✓

การเปรียบเทียบประเด็นของผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	ประชากร	
	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
- ประเด็นที่ 2 คำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	✓ (เฉพาะ 3)	✓
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	✓ (เฉพาะ 3)	✓
1.4 การต่อรองคำรับสารภาพ		
- ประเด็นที่ 1 การเจรจาต่อรอง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓
- ประเด็นที่ 2 กระบวนการเจรจาต่อรอง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓
- ประเด็นที่ 3 การตรวจสอบการเจรจาต่อรอง	✓ (เฉพาะ 3,4)	✓

ตารางที่ 5.4 การนำผลจากการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายมาใช้ในการจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ

คำตอบที่ได้รับจากการร่วมออกแบบกฎหมาย	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ
1. รูปแบบการระงับข้อพิพาททางอาญา	
1.1 การไกล่เกลี่ย	
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ไกล่เกลี่ยควรขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย - ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจในการปฏิบัติหน้าที่ได้ - ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย - ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยให้ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยตามระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง - ควรกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือความผิดที่กระทำโดยประมาทให้สามารถระงับข้อพิพาทได้ โดยการไกล่เกลี่ย - ในระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาควรให้อายุความสะดุดหยุดลง - ห้ามมิให้นำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี 	<p>ได้นำความเห็นจากการมีส่วนร่วมออกแบบมาใช้ โดยการบัญญัติกฎหมายให้มีกำหนดขอบเขตของคดีอาญาที่สามารถทำการไกล่เกลี่ยได้ กระบวนการไกล่เกลี่ย ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย อำนาจและหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย และผลของการทำข้อตกลงในการไกล่เกลี่ย รวมทั้งห้ามนำข้อเท็จจริงที่ได้จากกระบวนการไกล่เกลี่ยใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี รวมทั้งมีการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลง ในช่วงที่อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยและเมื่อมีข้อตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กำหนดให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับ</p>

คำตอบที่ได้รับจากการร่วมออกแบบกฎหมาย	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ
<p>หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อมีข้อตกลงประการใดแล้วให้จัดทำบันทึกการระงับข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษร - หากการไกล่เกลี่ยสำเร็จให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (2) 	
<p>1.2 การชะลอการฟ้อง</p>	
<p>ประเด็นที่ 1 ประเภทคดีที่อาจชะลอการฟ้องได้</p> <p>ได้แก่ คดีความผิดลหุโทษคดีความผิดที่กระทำโดยความประมาทคดีอาญาที่อัตราโทษจำคุกขั้นสูงที่กำหนดไว้ในกฎหมายไม่เกิน 5 ปี และคดีอาญาอื่นใดที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะชะลอฟ้องโดยวิเคราะห้จากพฤติการณ์ของการกระทำความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิด ความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง และความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการเยียวยาความเสียหายให้ผู้เสียหายและสังคม รวมทั้งขนาดของความเสียหายต่อสังคม</p> <p>ประเด็นที่ 2 ข้อพิจารณาในการนำมาชะลอการฟ้อง ต้องนำลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิดได้แก่ประวัติการกระทำความผิดและความตั้งใจในการปรับปรุงตัวมาพิจารณาประกอบ</p> <p>ประเด็นที่ 3 กระบวนการชะลอฟ้อง</p> <p>เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาสำนวนสอบสวนแล้วเห็นว่าควรทำคำสั่งฟ้องคดีอาญา แต่พนักงานอัยการเห็นว่ามีส่วนหนึ่งของคดีที่อาจเข้าสู่กระบวนการชะลอฟ้องได้ พนักงานอัยการอาจสั่งให้มีการชะลอฟ้องได้ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ</p>	<p>ได้นำความเห็นจากการมีส่วนร่วมออกแบบมาใช้โดยการบัญญัติกฎหมายให้มีกรอบขอบเขตประเภทคดีที่อาจชะลอการฟ้องได้ อันได้แก่ คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดที่กระทำโดยความประมาท คดีอาญาที่อัตราโทษจำคุกขั้นสูงที่กำหนดไว้ในกฎหมายไม่เกิน 5 ปี และคดีอาญาอื่นใดที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะชะลอฟ้องโดยวิเคราะห้จากพฤติการณ์ของการกระทำความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิด ความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง และความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการเยียวยาความเสียหายให้ผู้เสียหายและสังคม รวมทั้งขนาดของความเสียหายต่อสังคม พนักงานอัยการอาจพิจารณามีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องได้ มีการกำหนดข้อพิจารณาคุณลักษณะของ ผู้กระทำความผิด มีการกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติและผลของการสั่งชะลอฟ้องไว้ในหมวดชะลอฟ้อง ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการ ระงับข้อพิพาททางอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้</p>

คำตอบที่ได้รับจากการร่วมออกแบบกฎหมาย	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ
<p>ประเด็นที่ 4 ลักษณะของเงื่อนไขคุมประพฤติ ควรที่จะกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติไว้ในกฎหมายให้มากที่สุด และเปิดช่องให้พนักงานอัยการเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับพฤติการณ์ความผิด</p> <p>ประเด็นที่ 5 ผลของการชะลอฟ้อง เมื่อพนักงานอัยการทำคำสั่งชะลอฟ้องแล้ว สิทธินาคคืออาญาไม่ระงับลงเพราะต้องมีกระบวนการติดตามความประพฤติของผู้กระทำ ความผิด แต่เมื่อพนักงานอัยการทำคำสั่งชะลอฟ้องแล้ว จะมีผลต่อวิธีพิจารณาคดีอาญา 3 ประเด็น คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อายุความในคดีอาญาต้องสะดุดหยุดอยู่ และไม่นับอายุความระหว่างที่รอผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤตินี้ของผู้ต้องหา และอายุความจะกลับมาเริ่มนับต่อเมื่อผู้ต้องหากระทำความผิดเงื่อนไขคุมประพฤติ 2. เมื่อพนักงานอัยการทำคำสั่งชะลอฟ้องแล้ว จะต้องไม่นำบทบัญญัติในเรื่องการผิดฟ้องและฝากขังมาใช้ระหว่างที่รอการปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ และมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขคุมประพฤติ และจับตัวผู้ต้องหาได้ การนับระยะเวลาผิดฟ้องและฝากขังควรเริ่มนับต่อเนื่องจากระยะเวลาที่หยุดลงเมื่อมีคำสั่งชะลอการฟ้อง เหตุที่ต้องกำหนดให้มีการนับระยะเวลาผิดฟ้องและฝากขังต่อจากระยะเวลาที่ได้ผ่านไปแล้ว เพื่อป้องกันมิให้กระบวนการยุติธรรมใช้การชะลอฟ้องเป็นเพียงการขยายเวลาการสอบสวนและสั่งคดี 3. การห้ามฟังพยานที่เกิดจากการชะลอฟ้องควร 	

คำตอบที่ได้รับจากการร่วมออกแบบกฎหมาย	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ
<p>กำหนดในกฎหมายมิให้นำพยานหลักฐานที่เกิดจากการชะลอฟ้อง เช่น คำรับของผู้ต้องหามาใช้เป็นหลักฐานพยานในการพิจารณาพิพากษาคดี หากต่อมาก็คืออาจจะถูกหยิบยกขึ้นพิจารณาใหม่</p> <p>ประเด็นที่ 6 กระบวนการตรวจสอบการชะลอฟ้อง</p> <p>กระบวนการชะลอฟ้องควรมีระบบตรวจสอบไม่ว่าจะเป็นระบบตรวจสอบภายใน หรือตรวจสอบจากองค์กรภายนอก ระบบตรวจสอบภายใน ได้แก่ ระบบตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาระบบตรวจสอบภายนอกโดยศาล</p>	
<p>1.3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ</p>	
<p>การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 และกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการพิจารณาสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการคนหนึ่งคนใดเห็นว่าการฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สาเหตุ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สภาพร่างกาย จิตใจ อาชีพ ฐานะ ลักษณะการกระทำความผิด ผลของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด เป็นต้น ทั้งนี้ ให้หลักเกณฑ์เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ พ.ศ. 2554 โดยควรกระจาย</p>	<p>การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ปัจจุบันพนักงานอัยการใช้เป็นช่องทางในการระงับข้อพิพาททางอาญา โดยอาศัยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ พ.ศ. 2554 เพื่อให้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอันเป็นรูปแบบหนึ่งในการระงับข้อพิพาททางอาญา เป็นกลไกรองรับดุลพินิจ จึงได้นำความเห็นจากการมีส่วนร่วมออกแบบมาใช้ในการบัญญัติกฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยมีการกำหนดประเภทคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ คำสั่งไม่ฟ้อง ผลของคำสั่งไม่ฟ้อง ตลอดจนการตรวจสอบผลของคำสั่งไม่ฟ้อง เพื่อให้การบังคับใช้มีกรอบขอบเขตที่ชัดเจนนำไปใช้บังคับได้อย่างสัมฤทธิ์ผลต่อไป</p>

คำตอบที่ได้รับจากการร่วมออกแบบกฎหมาย	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ
อำนาจให้อำนาจในการสั่งอยู่ที่พนักงานอัยการเหมือนการสั่งไม่ฟ้องคดีทั่วไป	
1.4 การต่อรองคำรับสารภาพ	
<p>ประเด็นที่ 1 คดีที่ต่อรองคำรับสารภาพ เห็นสมควรให้มีการต่อรองคำรับสารภาพที่มีโทษสูงกว่าโทษที่มีขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพราะหากโทษที่ไม่มีขั้นต่ำ หรือมีโทษขั้นต่ำไม่ถึง 5 ปี จำเลยอาจจะใช้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจมากกว่าการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพที่ต้องให้ศาลตรวจสอบข้อตกลง</p> <p>ประเด็นที่ 2 กระบวนการต่อรองคำรับสารภาพ กระบวนการต่อรองคำรับสารภาพควรดำเนินการหลังจากที่พนักงานอัยการได้ยื่นคำฟ้องจำเลยต่อศาลแล้ว และเป็นกระบวนการที่ศาลอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังและถามคำให้การจำเลย แต่จำเลยให้การปฏิเสธหรือไม่ให้การซึ่งถือว่าเป็นกรณีที่จำเลยปฏิเสธฟ้องของโจทก์และเมื่อศาลตรวจสอบว่าข้อตกลงถูกต้องแล้ว ศาลจะมีคำสั่งยอมรับคำรับสารภาพ แต่ถ้าศาลเห็นว่าไม่ถูกต้องเพราะไม่ได้ทำด้วยความสมัครใจ ก็จะสั่งยกคำร้อง และดำเนินการต่อไป</p>	<p>มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในร่างกฎหมายนี้ ได้นำเอาความคิดเห็นได้นำความเห็นจากการมีส่วนร่วมออกแบบมาใช้ โดยการบัญญัติกฎหมายในหมวด การต่อรองคำรับสารภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการระงับข้อพิพาท มากำหนดกรอบ ขอบเขต กระบวนการต่อรองคำรับสารภาพ ประเภทคดีที่ใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพ ผลของข้อตกลง เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการนี้มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าประสงค์ในการกรองคดี และแก้ไขความยุติธรรมล่าช้า</p>

3. ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญา

การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในทางอาญาเป็นคำตอบที่ได้จากกระบวนการที่กำหนดไว้ 2 ส่วน กล่าวคือ การกำหนดประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่โครงสร้างของกฎหมายและกระบวนการมีส่วนร่วมในการออกแบบกฎหมายและคำตอบที่ได้นำไปสู่คำตอบของการวิจัยคือ การจัดทำกฎหมายต้นแบบ (Model Law) เพื่อลดปริมาณคดี โดยนำเอาข้อค้นพบของงานวิจัยตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาทในทางอาญา พ.ศ. .... และดำเนินการจัดประชุมรับฟัง

ความคิดเห็น (Hearing) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความเห็นและข้อสังเกตมาแก้ไขปรับปรุง ให้ร่างกฎหมายมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นสามารถนำไปใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาทในทางอาญา พ.ศ. .... ที่ได้จัดทำขึ้นมีโครงสร้างกฎหมายและรายละเอียดของแต่ละมาตราดังนี้

3.1 โครงสร้างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. .... ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวนมาตรา 67 แบ่งออกเป็น 5 หมวดและบทเฉพาะกาล ดังนี้

หมวด 1 การไต่ถาม (มาตรา 9 - มาตรา 44)

หมวด 2 การชะลอฟ้อง (มาตรา 45 - มาตรา 56)

หมวด 3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ (มาตรา 57-มาตรา 63)

หมวด 4 การเจรจาต่อรอง (มาตรา 64)

หมวด 5 บทกำหนดโทษ (มาตรา 65-มาตรา 66)

บทเฉพาะกาล (มาตรา 67)

3.2 เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย

การกำหนดเหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย ซึ่งเป็นแก่นของกฎหมาย หมายถึง เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่สะท้อนออกมาในรูปแบบของหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมาย สำหรับร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาทในทางอาญา พ.ศ. .... นี้ ร่างขึ้นด้วยเหตุผลที่ว่า โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการระงับข้อพิพาททางอาญา มากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา หรือ ศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน ใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาททางอาญาบางประเภท เพื่อให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (หลักการและเหตุผลนี้จะปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ)

3.3 ร่างพระราชบัญญัติวิธีว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. .... พร้อมหลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562 ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน ใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มาก และ

ข้อพิพาททางอาญาบางประเภทที่กำหนดเป็นกฎหมายกลาง ซึ่งในหมวด 3 หมวด 4 และหมวด 5 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. .... ที่ผู้วิจัยได้เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความต่าง จึงนำมาเปรียบเทียบวิเคราะห์ไปพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. .... ดังตารางเปรียบเทียบดังนี้

ตารางที่ 5.5 การเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562”	มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....”	ยกเลิก พ.ร.บ.การไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ในส่วนของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา เพราะการไต่ถามเป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาททางอาญา จึงเห็นควรนำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญาฉบับนี้ จะเป็นการสะดวกและง่ายต่อการบังคับใช้
มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งหมวด 2 การไต่ถามข้อพิพาททางแพ่ง หมวด 3 การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา หมวด 4 การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ	มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	เป็นการกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบภารกิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้เตรียมความพร้อมในการดำเนินการ

พระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
สอบสวน และหมวด 5 การไถ่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป		
มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 3 ใน พระราชบัญญัตินี้ “การระงับข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การเจรจา การไถ่เกลี่ย การชะลอฟ้อง การสั่งไม่ฟ้อง คดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และการเจรจาต่อรอง เพื่อยุติหรือระงับพิพาททางอาญา	เพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับระงับข้อพิพาททางอาญา เพื่อให้ เหมาะสม กับ ขอบเขตในร่างพระราชบัญญัตินี้
	“การเจรจา” หมายถึง การดำเนินการ เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาทกลงกันเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญา โดยสันติวิธี	เนื่องจากการเจรจาเป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ จึงเพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับการเจรจาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
“การไถ่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาทกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการ	“การไถ่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาทกลงกันโดยคนกลางเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้คนกลางเป็นผู้ไถ่เกลี่ยคดีทางอาญา

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี		
	“การชะลอฟ้อง” หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ แทนการฟ้องคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ	เนื่องจากการชะลอฟ้อง เป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ จึงเพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับการชะลอฟ้องให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
	“การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน” หมายความว่า การสั่งไม่ฟ้องคดีบางประเภทในชั้นพนักงานอัยการ	เนื่องจากการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ จึงเพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับการสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
	“การเจรจาต่อรอง” หมายความว่า กระบวนการ วิธีการที่พนักงานอัยการร้องขอ หรือจำเลยร้องขอในการจัดทำข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพเพื่อตกลงในการดำเนินคดีอาญา	เนื่องจากการเจรจาต่อรอง เป็นรูปแบบหนึ่งของการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ จึงเพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับการเจรจาต่อรองให้เหมาะสม

พระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
		และสอดคล้องกับการระงับข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
“ผู้ไถ่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท	“ผู้ไถ่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ ในการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท	แก้ไขเพิ่มเติมคณะบุคคลให้ทำหน้าที่เป็นผู้ไถ่เกลี่ยด้วย เพื่อให้กระบวนการไถ่เกลี่ยมีการพิจารณาเป็นไปในลักษณะองค์คณะในคดีที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เข้าร่วมการไถ่เกลี่ยด้วย
“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดชอบเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น		คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไถ่เกลี่ย	“หน่วยงานซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญา	แก้ไขเพิ่มเติมระงับข้อพิพาททางอาญาให้สอดคล้องกับขอบเขตตามร่างพระราชบัญญัตินี้
	“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการคุมความประพฤติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ	เพิ่มเติมคำนิยามเกี่ยวกับพนักงานคุมประพฤติด้านคุมประพฤติให้เหมาะสม เนื่องจาก

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
	การคุ้มครองประพจน์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้	พนักงานคุ้มครองประพจน์จะเข้ามามีอำนาจหน้าที่ในด้านการคุ้มครองประพจน์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้
“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง	“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง	แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเอาไปออกกฎระเบียบหลักเกณฑ์ให้พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวนตามหลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้
“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญา	“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญา	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายหมายปัจจุบัน
มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไต่ถามข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้	มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไต่ถามข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน หน่วยงานของรัฐ ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	แก้ไขเพิ่มเติมการใช้บังคับเพื่อมิให้มีผลกระทบต่อ การไต่ถามข้อพิพาทที่ดำเนินการไปก่อนร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
มาตรา 5	มาตรา 5	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 6 วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่มีการไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาท หรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่การไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลงให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลง”	มาตรา 6 วรรคหนึ่ง	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
วรรคสอง ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 33 ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด	วรรคสอง “เพื่อประโยชน์ในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหาได้มีพฤติการณ์หลบหนี มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การผิดฟ้อง การควบคุมและการฝากขังตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ”	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อไม่ให้ เป็นปัญหาและอุปสรรค ในการนับระยะเวลาการฟ้อง การผิดฟ้อง ควบคุมตัวและฝากขัง ในระหว่างที่ข้อพิพาทเข้ากระบวนการระงับข้อพิพาท จึงมิให้นำบทบัญญัติในเรื่อง การฟ้องและการผิดฟ้อง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงรวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธี

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
		พิจารณาความอาญามาใช้บังคับ
	วรรคสาม “ ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความใช้บังคับ”	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในด้านการบังคับสัญญาประกันในระหว่างที่ข้อพิพาทเข้ากระบวนการระงับข้อพิพาท จึงมิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความใช้บังคับ”
มาตรา 7 และ มาตรา 8	มาตรา 7 และ มาตรา 8	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
หมวด 1 การไกล่เกลี่ย ส่วนที่ 1 บททั่วไป		
มาตรา 35 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ความผิดอันยอมความได้ (2) ความผิดลหุโทษตามมาตรา 390 มาตรา 391 มาตรา 392 มาตรา 393 มาตรา 394 มาตรา 395 และมาตรา 397 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่น ที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	มาตรา 9 “การไกล่เกลี่ยคดีอาญาอาจมีได้ในคดีดังต่อไปนี้ (1) คดีความผิดอันยอมความได้ (2) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท (3) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี โดยความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกดังกล่าว หากมีโทษปรับด้วย โทษปรับนั้นต้องไม่เกินหนึ่งแสนบาท ตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติ”	แก้ไขเพิ่มเติมประเภทคดีที่อาจทำการไกล่เกลี่ยได้ตามพระราชบัญญัตินี้ อันสอดคล้องกับหลักตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ฯลฯ		
มาตรา 43 คดีที่อาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้คู่กรณีทราบ ในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	มาตรา 10 ในคดีที่อาจไกล่เกลี่ยกันได้ ตาม มาตรา 9 ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาลหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน แล้วแต่กรณีแจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณี มี สิ ท ธิ ทำ การ ไ ก ล่ เ ก ลี ย คดีอาญา	แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่แจ้งสิทธิเพื่อให้คู่กรณีทราบเรื่องก่อนเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย
มาตรา 44 เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอ หากพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ ออก คำ สั่ง เห็น ว่า พฤติการณ์ ของ การ กระ ทำ ความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ให้พิจารณามีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ฯลฯ	มาตรา 11 วรรคแรก การไกล่เกลี่ยคู่กรณีต้องเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง	แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้คู่กรณี ต้อง เข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยคดีอาญาด้วยตนเอง เนื่องจากข้อพิพาททางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะและการระงับข้อพิพาททางอาญาเป็นการจำหน่ายสิทธิในทางอาญาบางประการ
มาตรา 51 วรรคหนึ่ง ฯลฯ		

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
วรรคสอง ถ้าคู่กรณี ซึ่งเป็นผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือ นักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาด้วยการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาตามหมวดนี้ให้กระทำการกลับ	วรรคสอง ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ ผู้ไร้ความสามารถ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเข้าร่วมกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทด้วยอย่างน้อย 1 คน และจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมกระบวนการไต่ถามด้วย ทั้งนี้ให้นำวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของ การสอบสวนเด็กมาใช้โดยอนุโลม	
มาตรา 56 วรรคหนึ่ง ฯลฯ วรรคสอง ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์ด้วย		แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้หย่อนความสามารถให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับให้เหมาะสมกับคดี
ส่วนที่ 2 ผู้ไต่ถาม		
มาตรา 48 บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถามตามความในหมวดนี้ ให้ยื่นคำขอ ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ในฐานะนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา 9 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม	มาตรา 12 บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถามให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถามได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การ	แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับขึ้นทะเบียนผู้ไต่ถามการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และการถอดถอนผู้ไต่ถามให้เหมาะสม ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการไถ่เกี้ยซื้อ พิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับ ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ผู้ไถ่เกี้ยตามวรรคหนึ่งต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 10	ต่ออายุหนังสือรับรอง การขึ้น ทะเบียน การออกใบแทนหนังสือ รับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้ง รายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ไถ่เกี้ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศ กำหนด การถอดถอนผู้ไถ่เกี้ย การสิ้น สภาพของผู้ไถ่เกี้ย และการเพิก ถอนการเป็นผู้ไถ่เกี้ย ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนดในกฎกระทรวง	
มาตรา 10 ถึง มาตรา 16	มาตรา 13 ถึง มาตรา 19	คงหลักการและใช้ถ้อยคำ เดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 17 ความเป็นผู้ไถ่เกี้ย สิ้นสุดลง เมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไถ่เกี้ย หรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไถ่ เกี้ย (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 10	มาตรา 20 ความเป็นผู้ไถ่เกี้ย สิ้นสุดลง เมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไถ่เกี้ย หรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไถ่เกี้ย (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 13	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ สอดคล้องกับลักษณะ มาตรา 13 ตามร่างพระราช บัญญัตินี้
มาตรา 18 และ มาตรา 19	มาตรา 21 และ มาตรา 22	คงหลักการและใช้ถ้อยคำ เดิมตามกฎหมายปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ส่วนที่ 3 กระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา		
มาตรา 21 วรรคแรก ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไต่ถามข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท	มาตรา 23 วรรคแรก การเริ่มกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทอาจเริ่มได้โดย (1) หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามเห็นว่าการดำเนินการไต่ถามจะเป็นประโยชน์กับคู่พิพาททั้งสองฝ่าย (2) ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไต่ถามข้อพิพาทให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท	แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเริ่มกระบวนการไต่ถามให้เหมาะสม จากเดิมให้คู่กรณียื่นคำร้องต่อหน่วยงาน เป็นให้หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไต่ถามเป็นผู้มีอำนาจเริ่มกระบวนการไต่ถามด้วย ตามร่างพระราชบัญญัตินี้
วรรคสอง ถึง วรรคห้า	วรรคสอง ถึง วรรคห้า	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
	มาตรา 24 ในคดีที่มีการไต่ถามคดีอาญาได้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล หรือหน่วยงานที่ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนแล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้ไต่ถามคดีอาญา ภายในกำหนดระยะเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอหรือคู่กรณีได้ให้ความยินยอม แล้วแต่กรณี	เพิ่ม เติ ม บ ท บ ญ ญ ติ เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาไต่ถาม เพื่อกำหนดกรอบเวลาในการปฏิบัติการระงับข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการไถ่เกี้ยซื้อ พิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับ ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
	มาตรา 25 เมื่อมีคำสั่งให้ไถ่เกี้ยคดีอาญาแล้วให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล หรือหน่วยงานที่ดำเนินการไถ่เกี้ยซื้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับการไถ่เกี้ยซื้อพิพาทภาคประชาชนแล้วแต่กรณี มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ไถ่เกี้ยในกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่คำสั่งและแจ้งให้คู่กรณีทราบต่อไปโดยเร็ว	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาแต่งตั้งผู้ไถ่เกี้ยให้เหมาะสมและชัดเจนตามร่างพระราชบัญญัตินี้
	มาตรา 26 ก่อนเริ่มต้นการไถ่เกี้ย ผู้ไถ่เกี้ยจะต้องอธิบายให้คู่พิพาททราบถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ลักษณะของการไถ่เกี้ย กระบวนการไถ่เกี้ย และผลทางกฎหมายในการไถ่เกี้ย และสิทธิที่จะยุติ หรือระงับข้อพิพาท	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการไถ่เกี้ยให้ชัดเจน
มาตรา 22	มาตรา 27	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 23 วรรคแรก เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไถ่เกี้ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไถ่เกี้ยตามมาตรา 13 และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่าย	มาตรา 28 วรรคแรก เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความ เป็นกลางหรือความเป็น อิสระของ ผู้ไถ่เกี้ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็น ผู้ไถ่เกี้ยตามมาตรา 16 และ คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด คัดค้านหรือ	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะ มาตรา 16 ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ใด คัดค้านหรือผู้ไถ่เกลี่ยเห็นว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไถ่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป	ผู้ไถ่เกลี่ยเห็นว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไถ่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป	
วรรคสอง	วรรคสอง	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 24 ถึง มาตรา 30	มาตรา 29 ถึง มาตรา 34	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
	มาตรา 35 ข้อตกลงการไถ่เกลี่ย เป็นที่ยุติผูกพันคู่พิพาท ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการไถ่เกลี่ยโดยมิชักช้าและมีผลเช่นเดียวกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการ ให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาบังคับใช้โดยอนุโลม	เพิ่มเติมเป็นการกำหนดให้ข้อตกลงตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลเช่นเดียวกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการ ให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาบังคับใช้โดยอนุโลม
มาตรา 31 กระบวนการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้ (1) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้ (2) คู่กรณีถอนตัวจากการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา 27	มาตรา 36 กระบวนการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้ (1) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้ (2) คู่กรณีถอนตัวจากการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา 31	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องลักษณะมาตรา 31 ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
(3) ผู้ไถ่เกลี่ยเห็นว่าการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท	(3) ผู้ไถ่เกลี่ยเห็นว่าการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท	
มาตรา 37 หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมี สิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 32 ได้	มาตรา 38 หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมี สิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท	เป็นการบทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องระงับเนื่องจากข้อตกลงทางอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เมื่อตกลงกันได้ จะมีผลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39
มาตรา 32	มาตรา 39	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 33	มาตรา 40	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 34 ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออก ข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 32 และการมีคำสั่ง	มาตรา 41 ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออก ข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 39 และการมีคำสั่งตาม	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องลักษณะ มาตรา 39 และมาตรา 40 ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ตามมาตรา 33 ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม	มาตรา 40 ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม	
ส่วนที่ 4 การระงับข้อพิพาทภาคประชาชน		
มาตรา 68 วรรคหนึ่ง ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน	มาตรา 42 วรรคหนึ่ง ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการเจรจา และการไต่ถามข้อพิพาทเพื่อระงับข้อพิพาทภาคประชาชน	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องลักษณะมาตรา 14 ตามร่างพระราชบัญญัตินี้
วรรคสอง ผู้ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 10	วรรคสอง ผู้ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 14	
วรรคสาม และ วรรคสี่	วรรคสาม และ วรรคสี่	คงหลักการและใช้ถ้อยคำเดิมตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 69 และ มาตรา 70	มาตรา 43 ภายใต้บังคับมาตรา 20 การเจรจาและการไต่ถามข้อพิพาทโดยศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณีข้อพิพาททางอาญาในความผิดอันยอมความได้ตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ	บัญญัติให้การไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนกระทำได้ในกรณีความผิดอันยอมความได้

พระราชบัญญัติการไถ่เกี้ยช้อ พิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับ ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
	<p>อาญา</p> <p>ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการเจรจาและการไถ่เกี้ยช้อพิพาทของศูนย์เจรจาและการไถ่เกี้ยช้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้ หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้</p>	
หมวด 2 การชะลอการฟ้อง		
	ส่วนที่ 1 บททั่วไป มาตรา 45 ถึง มาตรา 47	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับ การชะลอฟ้องไว้ในหมวด 2 เนื่องจากเป็นข้อค้นพบ รูปแบบหนึ่งในการระงับ ข้อพิพาทในทางอาญาตาม ร่างพระราชบัญญัตินี้
	ส่วนที่ 2 คำสั่งชะลอฟ้อง มาตรา 48 ถึง มาตรา 51	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับ คำสั่งชะลอฟ้อง
	ส่วนที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง มาตรา 52 ถึง มาตรา 56	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับ ผลของคำสั่งชะลอการ ฟ้อง
	หมวด 3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะ	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับ การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่ เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

พระราชบัญญัติการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
	มาตรา 57 ถึง มาตรา 63	ไว้ในหมวด 3 เนื่องจากเป็นข้อค้นพบรูปแบบหนึ่งในการระงับข้อพิพาทในทางอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้
	หมวด 4 การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ มาตรา 64	เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพไว้ในหมวด 4 เนื่องจากเป็นข้อค้นพบรูปแบบหนึ่งในการระงับข้อพิพาทในทางอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้
หมวด 5 บทกำหนดโทษ		
มาตรา 71 ผู้ไถ่เกลี่ยผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับ ตนเอง หรือผู้อื่น โดยมีชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือ มีชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 65 ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น โดยมีชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือ มีชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียกรับประโยชน์อื่น ใด โดยเทียบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 143
มาตรา 72 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ไถ่เกลี่ยเพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือ	มาตรา 66 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้กระทำการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ	แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ทรัพย์สินแก่ผู้กระทำการ โดยเทียบตามประมวลกฎหมาย

พระราชบัญญัติการไถ่เกี้ยซื้อ พิพาท พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติการระงับ ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	หมายเหตุ
ประวิancarกระทำไดอันมิชอบด้วย หน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่ เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	หรือประวิancarกระทำไดอันมิชอบ ด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุก ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	อาญา มาตรา 144
	บทเฉพาะกาล มาตรา 67	เพิ่มเติมบทบัญญัติ เกี่ยวกับการใช้บังคับ พระราชบัญญัตินี้
บัญญัติแนบท้ายพระราชบัญญัติการ ไถ่เกี้ยซื้อพิพาท พ.ศ.	บัญญัติแนบท้ายพระราชบัญญัติการ ระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.	เพิ่มเติมบัญญัติแนบท้าย เกี่ยวกับความผิดที่ใช้ ระงับข้อพิพาททางอาญา ตามประมวลกฎหมาย อาญา

4. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาททาง อาญา พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางอาญา

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางอาญา เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการระงับ
ข้อพิพาททางอาญา มากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี หรือ ศูนย์ไถ่เกี้ยซื้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติ
หรือระงับข้อพิพาททางอาญาบางประเภท เพื่อทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความ
ขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกัน
อย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย

การระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ..... เป็นปีที่ 4 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการการระงับข้อพิพาททางอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การระงับข้อพิพาททางอาญามีระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดคุณสมบัติและ
ลักษณะต้องห้ามของผู้กระทำการใกล้เคียง การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียง เพื่อจัดระเบียบการ
ประกอบอาชีพผู้ใกล้เคียงและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
การระงับข้อพิพาท ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“การระงับข้อพิพาททางอาญา หมายความว่า การเจรจา การไกล่เกลี่ย การชะลอฟ้อง การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และการเจรจาต่อรอง เพื่อยุติหรือระงับข้อพิพาททางอาญา

“การเจรจา” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาดกกลงกันเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาโดยสันติวิธี

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาดกกลงกันโดยคนกลางเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

“การชะลอฟ้อง” หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติแทนการฟ้องคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ

“การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน” หมายความว่า การสั่งไม่ฟ้องคดีบางประเภทในชั้นพนักงานอัยการเกี่ยวกับความผิดเล็กน้อย หรือความผิดอันยอมความได้ หรือกระทำความผิดเพราะเหตุยากจนหรือไร้ที่อยู่อาศัย หรือความผิดของบุคคลทุพพลภาพหรือปัญญาอ่อนขณะวินิจฉัยสั่งคดี หรือความผิดประมาท หรือความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินห้าปี โดยผลของคำสั่งมิได้เกิดประโยชน์หรือเป็นคุณต่อสังคมโดยรวม

“การเจรจาต่อรอง” หมายความว่า กระบวนการ วิธีการที่พนักงานอัยการร้องขอ หรือจำเลยร้องขอในการจัดทำข้อตกลงการต่อรองคำรับสารภาพเพื่อตกลงในการดำเนินคดีอาญา

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อพิพาททางอาญา หรือข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่สามารถระงับหรือยุติข้อพิพาทได้

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วย กฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดชอบเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาททางอาญา

“ประโยชน์สาธารณะ” หมายความว่า การคำนึงถึงหลักการคุ้มครองค่าของคนส่วนใหญ่ หรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม มิใช่เป็นการตอบสนองความต้องการของคนใดคนหนึ่ง

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไต่ถามข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 5 ให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่ประสงค์จะดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบด้วย

มาตรา 6 ในกรณีที่การไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลงให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลง

เพื่อประโยชน์ในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหามิได้มีพฤติการณ์หลบหนี มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการคัดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การคัดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

มาตรา 7 ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอัยการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงและ ระเบียบ และให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนด กฎกระทรวง ระเบียบ และข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 8 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

(การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนควรเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 เหมาะสมแล้ว)

หมวด 1 การไกล่เกลี่ย

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

มาตรา 9 การไกล่เกลี่ยคดีอาญา อาจมีได้ในคดีดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดอันยอมความได้
- (2) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- (3) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี โดยความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกดังกล่าวหากมีโทษปรับด้วย โทษปรับนั้นต้องไม่เกินหนึ่งแสนบาท ตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติ

มาตรา 10 ในคดีที่อาจไกล่เกลี่ยกันได้ตามมาตรา 9 ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาลหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่

ดูแลการไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน แล้วแต่กรณีแจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิทำการไต่ถามคดีอาญา

มาตรา 11 การไต่ถามคู่กรณีต้องเข้าร่วมกระบวนการไต่ถามด้วยตนเอง

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ ผู้ไร้ความสามารถ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเข้าร่วมกระบวนการไต่ถามด้วยอย่างน้อย 1 คน และจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมกระบวนการไต่ถามด้วย ทั้งนี้ให้นำวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของ การสอบสวนเด็กมาใช้โดยอนุโลม

ส่วนที่ 2 ผู้ไต่ถาม

มาตรา 12 บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถาม

ให้ยื่นคำขออนุญาตนายทะเบียน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถามได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ไต่ถาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศ กำหนด

การถอดถอนผู้ไต่ถาม การสิ้นสภาพของผู้ไต่ถาม และการเพิกถอนการเป็นผู้ไต่ถาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไต่ถามต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(1) ผ่านการอบรมการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง

(2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไถ่เกลี่ยข้อพิพาท

ข. ลักษณะต้องห้าม

(1) เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(3) เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไถ่เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่พ้นห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลี่ย

มาตรา 14 ผู้ไถ่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่มือในการหาแนวทางยุติข้อพิพาทหรือระงับข้อพิพาท

(3) ดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(4) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท ในกรณีที่ผู้ไถ่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา

มาตรา 15 ผู้ไถ่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิศระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(2) เข้าร่วมการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม้อาจเข้าร่วมการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไถ่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

(3) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไถ่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

- (4) ชื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลอื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (5) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ
- (6) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (7) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- (8) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 16 ผู้ไกล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส
- (2) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- (3) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน
- (4) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

มาตรา 17 ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีกรณีดังกล่าวผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา 18 (4) ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อรังเกียจตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคนในฝ่ายนั้น

มาตรา 18 ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (1) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (2) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(3) ขาดจริยธรรมตามมาตรา 15

(4) ถูกตั้งข้อร้องเรียนตามมาตรา 17

มาตรา 19 ในการไต่ถามข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไต่ถามกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้คู่กรณีทำข้อตกลง ระวังข้อพิพาท

มาตรา 20 ความเป็นผู้ไต่ถามสิ้นสุดลง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไต่ถามหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไต่ถาม

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13

มาตรา 21 ในกรณีที่ผู้ไต่ถามถูกถอดถอนหรือความเป็นผู้ไต่ถามสิ้นสุดลงในระหว่างการดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไต่ถามคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไต่ถามข้อพิพาทนั้น ต่อไปโดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณีและผู้ไต่ถามคนใหม่เห็นสมควร

มาตรา 22 ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไต่ถามในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท ให้ผู้ไต่ถามได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ส่วนที่ 3

กระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

มาตรา 23 การเริ่มกระบวนการไต่ถามข้อพิพาท อาจเริ่มได้โดย

(1) หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามเห็นว่า หากดำเนินการไต่ถามจะเป็นประโยชน์กับคู่พิพาททั้งสองฝ่าย

(2) ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไต่ถามข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้อง ต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ที่จะเข้าร่วมการไต่ถามข้อพิพาท

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไต่ถามข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องไต่ถามข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องไต่ถามข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไต่ถามข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไต่ถามข้อพิพาทได้

การยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณา คำร้องขอไต่ถามข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทประกาศกำหนด

มาตรา 24 ในคดีที่มีการไต่ถามคดีอาญาได้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล หรือหน่วยงานที่ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนแล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้ไต่ถามคดีอาญาภายในกำหนดระยะเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอหรือคู่กรณีได้ให้ความยินยอม แล้วแต่กรณี

มาตรา 25 เมื่อมีคำสั่งให้ไต่ถามคดีอาญาแล้ว ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล หรือหน่วยงานที่ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชนแล้วแต่กรณี มีคำสั่ง แต่งตั้งผู้ไต่ถามในกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง และแจ้งให้คู่กรณีทราบต่อไปโดยเร็ว

มาตรา 26 ก่อนเริ่มต้นการไต่ถาม ผู้ไต่ถามจะต้องอธิบายให้คู่พิพาททราบถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ลักษณะของการไต่ถาม กระบวนการไต่ถาม และผลทางกฎหมายในการไต่ถาม และสิทธิที่จะยุติ หรือระงับข้อพิพาท

มาตรา 27 ให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ย ที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมาย ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 28 เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 16 และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ไกล่เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทความประสงค์ของ คู่กรณีที่จะระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยอธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

มาตรา 30 ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้แต่ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณี ฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย

ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

มาตรา 31 ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไกล่เกลี่ยได้

มาตรา 32 ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้ โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามขัดแย้ง โดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 33 ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ดังต่อไปนี้ เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด เว้นแต่ เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระดับข้อพิพาท

- (1) ความประสงค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (2) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี
- (3) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (4) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไกล่เกลี่ย
- (5) ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (6) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยเฉพาะ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนการพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุที่คู่กรณี ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 34 เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระดับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- (2) ข้อพิพาทตามกฎหมาย
- (3) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(4) สารสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจ ที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

มาตรา 35 ข้อตกลงการไกล่เกลี่ยเป็นที่ยุติ ผูกพันคู่พิพาทต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยโดยมิชักช้าและมีผลเช่นเดียวกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 36 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้
- (2) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา 31
- (3) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 37 ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวน หรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้นำหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจรอ การสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดีหรือ การพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสิ้นสุดลงแล้ว ให้นำหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ ให้ส่งสำเนาบันทึกลงข้อตกลง ดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การ โกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

มาตรา 38 หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญา มาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา 39 การบังคับตามข้อตกลงเมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับ ข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้อง อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลยุติธรรมที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเขตศาลนั้น หรือศาลยุติธรรมที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณา พิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการ โกล่เกลี่ยนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ

มาตรา 40 ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาล หรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

- (1) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- (2) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการฝ่าฝืนวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(3) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลั่นแกล้ง บังคับ ชูเจ้ญ หรือกระทำการโดยมิชอบ ด้วยประการใด ๆ

(4) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 24 ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่

(1) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(2) ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(3) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท โดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา 41 ประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 39 และการมีคำสั่งตามมาตรา 40 ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ส่วนที่ 4

การระงับข้อพิพาทภาคประชาชน

มาตรา 42 ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการเจรจา และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อระงับข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 14

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์เจรจาและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการเจรจาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 43 ภายใต้บังคับมาตรา 20 การเจรจาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณีเฉพาะข้อพิพาททางอาญาในความผิดอันยอมความได้

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการเจรจาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์เจรจาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 44 ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของ ศูนย์เจรจาและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด 2

การชะลอการฟ้อง

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

มาตรา 45 คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดที่กระทำโดยความประมาท คดีอาญาที่อัตราโทษจำคุกขั้นสูงที่กำหนดไว้ในกฎหมายไม่เกิน 5 ปี และคดีอาญาอื่นใดที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะชะลอฟ้องโดยวิเคราะห์จากพฤติการณ์ของการกระทำความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิด ความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง และความตั้งใจของผู้กระทำความผิดในการเยียวยาความเสียหายให้ผู้เสียหายและสังคม รวมทั้งขนาดของความเสียหายต่อสังคม พนักงานอัยการอาจพิจารณามีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องได้ เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

(1) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการชะลอการฟ้อง กักขัง กักกัน หรือได้รับโทษจำคุกหรือรอ การลงโทษหรือรอการกำหนดโทษมาก่อน

(2) ผู้ต้องหาได้รับสารภาพและร้องขอให้มีการชะลอการฟ้องก่อนที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องคดีต่อศาล และ

(3) ผู้เสียหายทุกคนยินยอมให้มีการชะลอการฟ้อง เว้นแต่ผู้เสียหายบางคนไม่ปรากฏตัว ในขณะที่มีการชะลอการฟ้องและผู้เสียหายที่ปรากฏตัวยินยอมให้มีการชะลอการฟ้อง

มาตรา 46 เมื่อพนักงานอัยการได้รับความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว และพิจารณาเห็นว่าผู้ต้องหา อาจกลับตนเป็นคนดีได้ และผู้เสียหายอาจได้รับการชดเชยเยียวยาตามสมควร การชะลอการฟ้องคดีจะเป็นประโยชน์ต่ออนาคตของผู้ต้องหา และต่อผู้เสียหายมากกว่าการพิจารณาลงโทษ พนักงานอัยการอาจมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องได้

มาตรา 47 ในการพิจารณามีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง พนักงานอัยการอาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษา อบรมสุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี การรู้สึกความผิดและการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ความยินยอมของผู้เสียหาย การอยู่ระหว่างต้องหาคดีอาญาหรือถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดคดีอื่น ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นอันสมควร เพื่อประกอบการพิจารณา

(2) มีคำสั่งให้ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งหรือจัดการส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(3) จัดให้มีกระบวนการเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ โดยเชิญผู้คุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมแก่รูปคดี หรือบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือชุมชนมาประชุมหารือร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ซึ่งรวมถึงการให้ผู้ต้องหาชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย การขอโทษผู้เสียหายหรือการกระทำอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว มีความเห็นควรชะลอการฟ้อง ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง หากมีความเห็นไม่สมควรชะลอการฟ้องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป

ส่วนที่ 2 คำสั่งชะลอการฟ้อง

มาตรา 48 คำสั่งให้ชะลอการฟ้อง อาจกำหนดให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้การคุมความประพฤติของพนักงานคุมความประพฤติ ข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือดักเตือนที่เห็นสมควร

(2) จัดให้ผู้ต้องหากระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติ และผู้ต้องหาเห็นสมควร

(3) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(4) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใด อันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก

(5) ให้ไปรับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่นให้เข้าไปรับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนานิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(6) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองโดยการชดใช้ค่าเสียหายหรือการกระทำอื่นใดตามความเหมาะสม

(7) ห้ามเข้าเขตกำหนดที่มีลักษณะชักนำให้กระทำความผิดอีก

(8) จ่ายค่าปรับให้รัฐ หรือยอมให้รัฐริบทรัพย์สินอันมิไว้เพื่อกระทำความผิด

(9) จ่ายค่าเลี้ยงดูบุคคลที่ผู้กระทำผิดมีหน้าที่ดูแล

(10) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำความผิดหรือมีโอกาสดำเนินการทำความผิดอีก

เงื่อนไขคุมประพฤติและกำหนดระยะเวลาคุมประพฤติตามวรรคหนึ่งต้องมีกำหนดไม่เกิน 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 เรื่องการรอลงโทษและรอลงโทษกำหนดโทษในชั้นศาล

มาตรา 49 เมื่อพนักงานอัยการทำคำสั่งชะลอการฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องพร้อมกับสำนวนและความเห็นในการกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาเพื่อคุมความประพฤติต่อศาลเพื่อพิจารณาออกคำสั่งภายในสามสิบวัน

ในกรณีที่ศาลเห็นควรชะลอการฟ้องตามความเห็นของพนักงานอัยการ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตโดยศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขและระยะเวลาเพื่อคุมประพฤติได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นควรชะลอการฟ้อง ให้ศาลออกคำสั่งยกคำร้องพร้อมส่งสำนวนคืนให้พนักงานอัยการเพื่อออกคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป คำสั่งของศาลตามมาตรา 49 นี้ให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 50 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องชะลอการฟ้อง หากศาลไม่ทำคำสั่งยกคำร้องชะลอการฟ้อง ให้ถือว่าคำสั่งชะลอการฟ้อง เงื่อนไขและระยะเวลาคุมประพฤตินั้นมีผลใช้บังคับมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง ทั้งตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนด 30 วัน หลังจากที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องชะลอการฟ้องต่อศาล ให้พนักงานอัยการแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ต้องหาและผู้เสียหายถึงเหตุผลที่มีคำสั่งชะลอการฟ้อง ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง และเงื่อนไขคุมความประพฤติ และวิธีการอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานอัยการ

มาตรา 51 การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้พนักงานคุมประพฤตินั้นมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 3

ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง

มาตรา 52 ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องแล้ว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ โดยคำสั่งศาล ให้พนักงานอัยการจัดให้มีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยมีสัญญาประกัน ให้สัญญาประกันสิ้นสุดลง

มาตรา 53 เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องแล้ว ผู้เสียหายจะฟ้องคดีมิได้ จนกว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป ถ้าผู้เสียหายนั้นฟ้องคดีอยู่ก่อนแล้ว ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสีย

มาตรา 54 ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นที่พนักงานอัยการกำหนด หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประพฤติของผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานอัยการเรียกผู้ต้องหามาชี้แจง หากพนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติโดยไม่มีเหตุผลอันควร หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประพฤติเปลี่ยนแปลงไปจนไม่อาจแก้ไขได้ อันเกิดจากความผิดของผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีอาญาต่อไป ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีด้วยตนเอง

มาตรา 55 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป ตามมาตรา 42 ถ้าผู้ต้องหาเห็นว่าคำสั่งของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามกฎหมาย ผู้ต้องหาอาจยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งของพนักงานอัยการก็ได้ คำสั่งของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

มาตรา 56 เมื่อได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองความประพฤติครบถ้วนแล้ว หรือมีเหตุขัดข้องจนไม่อาจปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ อันมิใช่เกิดจากความผิดของผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการสั่งยุติการดำเนินคดีและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

หมวด 3

การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

มาตรา 57 ในการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ หากพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน ให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยแสดงผลอันสมควรประกอบ โดยให้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) สาเหตุหรือข้อมูลมุ่งใจในการกระทำความผิด
- (2) อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สภาพร่างกาย สภาพจิต อาชีพฐานะ ความสัมพันธ์ทางครอบครัว และประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหา
- (3) ลักษณะความร้ายแรงของการกระทำความผิด ผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด การได้รับผลร้ายของผู้ต้องหาอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของผู้ต้องหาเอง
- (4) ความสำนึกผิดของผู้ต้องหา การได้รับการบรรเทาผลร้ายของผู้เสียหาย ความเห็นของผู้เสียหายต่อการฟ้องผู้ต้องหา ความคาดหมายถึงผลที่ผู้ต้องหาจะได้รับจากการถูกฟ้อง
- (5) ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (6) ประโยชน์ของรัฐที่ได้จากการฟ้องผู้ต้องหา

มาตรา 58 ในการพิจารณาสั่งคดีกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยแสดงผลอันสมควรประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเสนออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) สาเหตุหรือมูลเหตุมุ่งใจในการกระทำความผิด ลักษณะของความร้ายแรงของการกระทำความผิดผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด
- (2) เหตุผลตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศถึงผลกระทบต่อนโยบายส่งเสริมความสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศ
- (3) เหตุผลตามความเห็นของสภาความมั่นคงแห่งชาติถึงผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ

(4) เหตุผลตามความเห็นของรัฐบาลโดยมติคณะรัฐมนตรีถึงผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ

(5) ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือความสามัคคีของคนในชาติ

มาตรา 59 ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ตามมาตรา 57 และมาตรา 58 ให้พนักงานอัยการพิจารณาความสำคัญของปัจจัยแต่ละเรื่องประกอบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมตามรูปคดี โดยไม่จำเป็นต้องนำทุกปัจจัยมาประกอบการพิจารณาก็ได้

มาตรา 60 เมื่อพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ตามมาตรา 57 แล้วมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วให้นำวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 145 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 61 ถ้าอัยการสูงสุดเห็นว่า การฟ้องคดีอาญาใดจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ อัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งไม่ฟ้องหรือถอนฟ้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา 62 เมื่ออัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามมาตรา 61 แล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องพร้อมเหตุผลในการวินิจฉัยสั่งคดีให้พนักงานสอบสวนทราบ

มาตรา 63 ให้พนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจออกกระเบียบประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในหมวดนี้

หมวด 4

การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ

มาตรา 64 ในคดีอาญาที่มีโทษสูงกว่าโทษขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ให้พนักงานอัยการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพกับจำเลยเพื่อทำข้อตกลงทางอาญาได้ และข้อตกลงดังกล่าวต้องได้รับการตรวจสอบโดยศาล

ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลในระยะเวลาใดก่อนศาลมีคำพิพากษา เพื่อให้ศาลมีคำสั่งรับหรือไม่รับคำให้การรับสารภาพอันเกิดจากการต่อรองตามวรรคหนึ่ง พร้อมเสนอข้อตกลงมาพร้อมคำร้อง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ศาลเรียกพนักงานอัยการและจำเลยหรือทนายจำเลยมา

พร้อมกัน และให้ศาลตรวจสอบว่าจำเลยให้การโดยสมัครใจและเข้าใจข้อหาที่รับสารภาพแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งรับคำให้การรับสารภาพของจำเลย แต่ถ้าศาลเห็นว่า การรับสารภาพเป็นไปด้วยความไม่สมัครใจหรือเป็นเพราะผิดหลง ให้ศาลยกคำร้อง

ในกรณีที่ศาลสั่งรับคำรับสารภาพ ให้โจทก์ดำเนินการตามข้อตกลง โดยการแก้ไขฟ้องหรือถอนฟ้องจำเลยได้

ในกรณีที่ศาลสั่งไม่รับคำรับสารภาพ ห้ามมิให้นำเอกสารหรือคำรับหรือข้อเท็จจริงใดๆ ที่เกี่ยวกับการตกลงในข้อตกลงการรับสารภาพนั้น มาใช้เป็นพยานหลักฐานในการลงโทษจำเลยในความคิดที่ฟ้อง

คำสั่งศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด ห้ามอุทธรณ์ ฎีกา

กระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อทำข้อตกลงในชั้นนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง และวิธีการดำเนินคดีให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 5

บทกำหนดโทษ

มาตรา 65 ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 66 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้กระทำการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 67 บรรดาข้อกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการไต่
เถียงหรือการประนอมข้อพิพาททางอาญา การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประ โยชน์ต่อสาธารณะ ที่ใช้
บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป จนกว่าพระราชบัญญัตินี้
จะใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติการระงับข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ....

ความผิดที่สามารถใช้การระงับข้อพิพาททางอาญาได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา

ภาค 2 ความผิด

ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

หมวด 3 ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร มาตรา 264 มาตรา 265

หมวด 4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 269/1 มาตรา 269/2 มาตรา 269/5 และมาตรา 269/6

ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า มาตรา 270 มาตรา 271 และมาตรา 273 ถึงมาตรา

275

ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 283

ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต มาตรา 293

หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295 มาตรา 296 และมาตรา 300

หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนเจ็บป่วย หรือคนชรา มาตรา 306 มาตรา 307 และมาตรา 308

ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง

หมวด 1 ความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา 309 วรรคแรกและวรรคสอง มาตรา 310 วรรคแรก มาตรา 310 ทวิ และมาตรา 311 วรรคแรกและวรรคสอง

หมวด 2 ความผิดฐานหมิ่นประมาท มาตรา 326 มาตรา 327

ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ มาตรา 334 มาตรา 335 วรรคแรก และมาตรา 336 วรรคแรก

หมวด 2 ความผิดฐานกรรโชก มาตรา 337 วรรคแรก

หมวด 3 ความผิดฐานถือโกง มาตรา 341 มาตรา 342 มาตรา 344 ถึงมาตรา 347

หมวด 4 ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ มาตรา 349 ถึงมาตรา 350

หมวด 5 ความผิดฐานยักยอก มาตรา 352 ถึงมาตรา 355

หมวด 6 ความผิดฐานรับของโจร มาตรา 357 วรรคแรก

หมวด 7 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน มาตรา 358 มาตรา 359

หมวด 8 ความผิดฐานบุกรุก มาตรา 362 ถึงมาตรา 365

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการระงับข้อพิพาททางอาญา มากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา หรือ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาททางอาญาบางประเภท เพื่อให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้